

IEEE HISTELCON'25 konferencia, Bonn – személyes beszámoló

Idén szeptember 30. és október 2. között rendezték meg Bonnban az IEEE R8 Régió (Európa, Közel-Kelet, Afrika) ezévi HISTELCON (HISTory of ELectro-technology CONference) konferenciáját.

A HISTELCON konferenciák a villamosmérnökség, az elektronika, a számítástechnika, a telekommunikáció és általában az IT-alapú egyéb fejlesztett rendszerek történelmével, társadalmi és gazdasági fejlődésre gyakorolt hatásaival foglalkoznak. E konferenciákat az R8 Régióban eddig kétévente rendezték; a mostani a 9-edik volt a sorban. Az elsőt Párizsban (2008), a mostanit megelőzőt Firenzében (2023) tartották. (Az olvasó tájékoztatására: az ezután következőket – az IEEE új rendezési elve szerint – az USA-n kívüli 4 Régióban váltakozva, évente rendezik majd: a legközelebbit 2026-ban a 10. (Ázsia) Régióban, Tokióban.)

A konferenciát az 1818-ban alapított, nagy hagyományú Bonni Egyetem, valamint a neves Fraunhofer Intézet közelben működő két kutatási szakintézménye, az FKIE (Fraunhofer-Institut für Kommunikation, Informationsverarbeitung und Ergonomie) és a FHR (Fraunhofer-Institut für Hochfrequenzphysik und Radartechnik) közösen szervezte és rendezte; a helyszínt az egyetem biztosította.

A konferencia az ilyenkor szokásos rendezésben plenáris előadásokkal, kerekasztal beszélgetésekkel, párhuzamos szekciókban előadásokkal zajlott – mintegy 100, főként a Régióból megjelent résztvevővel. Magyarországról csak az NJSZT képviseltette magát személyemmel. Érdekességként: egy további magyar kollegával találkoztam a helyszínen, igaz ő 35 éve Németországban él (korábban a BME Automatizálási Tanszékén oktatott tanársegédként).

A konferencia témáit bizonyos értelemben meghatározóan az elektrotechnika, korai elektromágneses rendszerek, a radar-technika és technológia történelme uralta, de számos számítógéptörténeti és számítástechnika-történeti előadás is volt, illetve említésre nagyon méltóak a döntően plenárison és kerekasztaloknál elhangzott technika/technológia-történeti érdekességek megőrzésével, történeti anyagok fellelésével, ismertetésével, feldolgozásával, nagyobb horderejű technikai újdonságok történetével, sorsával foglalkozó beszámolók.

Magam [Dömölki Bálinttal](#) és [Havass Miklóssal](#) közösen írt publikációnkat (Breuer – Dömölki – Havass: „A Data Archive about History of Informatics in Hungary”) ismertettem szekció-előadás keretében. A cikk az NJSZT Informatika-történeti Fórum (iTf) szakosztálya

keretében létrehozott Informatika-történeti [Adattárat](#) (iTA) ismertette: ennek kialakítást, szerkezetét, tartalmi struktúráját és tájékoztató jelleggel a történeti anyaggyűjteményét.

Dömölki Bálint – aki nemcsak az NJSZT egyik alapítója, hanem az iTF-nek is kezdeményezője, az Adattár kialakításának és létrehozásának meghatározó, intellektuális, spirituális és gyakorlati vezetője volt – rendkívül sajnálatos módon a konferencia előtt egy hónappal hunyt el. Természetesen előadásom elején őrá emlékeztem. (A cikk egyébként megtalálható az [iTA](#)-ban: <https://itf.njszt.hu/objektum/a-data-archive-about-history-of-informatics-in-hungary/>.)

Számomra az érdekes és színvonalas konferencia egészen túlmenően emlékezetes marad a közösen, valamennyi résztvevő számára szervezett látogatás a 2008-ban alapított Arithmeum matematikai múzeumba: világelső gazdagságban (több mint 10 ezer darabos gyűjtemény) mutatja be a mechanikus számológépeket és más számoló eszközöket a kezdetektől egészen napjainkig, a chip-ek világáig, mintegy 300 évet átölelő időtartományban, sőt a hozzájuk tartozó, egészen „történelmi”, Gutenberg-i időkből származó ősnymtatványokat is.

Érdeklődők számára: a konferencia honlapján megtalálhatóak az elhangzott plenáris és szekció-előadások szerzői és címei - a konferencia-programnak megfelelően:

<https://2025.ieee-histelcon.org/>.

A konferencia kiadványa - természetesen manapság már csak digitális megjelenéssel – a következő honlapon lesz 1-2 hét múlva elérhető:

<https://ieeexplore.ieee.org/xpl/conhome/1002507/all-proceedings>.

Budapest, 2025. október

[Breuer Pál](#)